

Podróże migracyjne i nierówny dostęp do mobilności

W tym module studenci nauczą się, że migracje mogą być krótkie i bezpośrednie, a także długie i podzielone na wiele etapów. Uczniowie analizują podróże migracyjne jako procesy uwarunkowane aspiracjami i możliwościami ludzi (takimi jak dochód, powiązania społeczne i edukacja), które prowadzą do nierówności w dostępie do mobilności. Poprzez pracę z mapami, opowiadania i arkusze analityczne, uczniowie uczą się, że aspiracje i możliwości wpływają na kształt migracji. Dzięki temu, uczniowie rozumieją przyczyny, dla których niektórzy migranci wybierają ryzykowne drogi, aby dotrzeć do preferowanych miejsc docelowych.

Cele dydaktyczne i oczekiwane wyniki

OGÓLNY CEL NAUCZANIA:

Zrozumienie, że migracje to złożone procesy, które rozwijają się w czasie i przestrzeni i są uwarunkowane aspiracjami i indywidualnymi możliwościami.

SZCZEGÓŁOWE CELE DYDAKTYCZNE:

Odkrycie różnych sposobów migracji w przestrzeni i czasie
Zrozumienie koncepcji aspiracji i możliwości migracyjnych oraz tego, jak kształtują one przebieg migracji
Refleksja nad tym, jak aspiracje i ograniczone możliwości prowadzą do nierównego dostępu do migracji i mogą wpływać na to, że migranci wybierają ryzykowne, nietypowe drogi.

Struktura i plan czasowy zajęć

Przygotowanie przed zajęciami nie jest wymagane

Ćwiczenia w klasie:

- **Ćwiczenie 1:** Czym są podróże migracyjne? (10 min.)
- **Ćwiczenie 2:** Gra fabularna: historie trójki młodych senegalskich migrantów (20 min.)
- **Ćwiczenie 3:** Porównanie czasów podróży (15 min.)

Zadanie domowe: Jaka może być Twoja własna migracja? (45 min.)

Przegląd dokumentów

Informacje ogólne dla nauczycieli	2
Ćwiczenia: Zadania, objaśnienia i odpowiedzi	4
Materiały i karty pracy dla uczniów	11
Dalsze zasoby	26

➤ Informacje ogólne dla nauczycieli

Ten krótki dokument:

1. Opisuje różnorodność podróży migracyjnych obejmujących wiele etapów i zróżnicowany czas trwania
2. Wprowadza pojęcia aspiracji i możliwości i opisuje, jak kształtują one podróże migracyjne
3. Przedstawia, dlaczego podróże migracyjne to procesy otwarte

Powszechnie uważa się, że podróże **migracyjne** to zaplanowane przemieszczenia z jednego miejsca lub kraju do drugiego, w stosunkowo krótkim czasie. Choć czasami tak jest, często podróże migracyjne są trudne i ryzykowne. Obecnie wiele osób zna historie niebezpiecznych przepraw przez Morze Śródziemne, kanał La Manche, a także z Ameryki Środkowej do Meksyku i USA oraz z Azji Południowej do Australii. Badania ujawniają, że polityka migracyjna zmusza migrantów do odbywania nieliniowych podróży, które są **fragmentaryczne, niebezpieczne i pełne przeszkód** (Schapendonk, 2012). Te fragmentaryczne podróże kontrastują z elementami **przemieszczania się i postoju**, kiedy migranci są zatrzymywani przez władze migracyjne lub czekają, aby zarobić pieniądze by przebyć morze i kontynuować swoją podróż (Brigden i Mainwaring, 2016).

Choc niebezpieczeństwa podróży migracyjnych są często związane z restrykcyjną polityką migracyjną, **podróże migrantów są zazwyczaj złożone i obejmują wiele etapów, ponieważ odpowiadają na zmiany w życiu ludzi**. Migrant może mieć pierwotny plan, aby przenieść się z jednego miejsca prosto do drugiego, ale już w trakcie podróży mogą wystąpić przerwy i plany mogą się zmienić. Mimo że odnosimy się do jednej podróży migracyjnej, w rzeczywistości, podróż migracyjna może składać się z wielu etapów z krótkimi i długimi "przerwami". Podróże migracyjne odbywają się w **szerokich ramach czasowych** i mogą trwać od jednego dnia do wielu lat, a w ramach długich podróży czas trwania przemieszczania się i postoju jest zróżnicowany. To ostatecznie zaciera różnicę między przemieszczaniem się a osiedleniem (Brigden i Mainwaring, 2016). Ogólnie rzecz biorąc, podróże migracyjne ewoluują w ciągu całego życia, co sprawia, że są zarówno złożone, jak i otwarte (Amrith, 2021).

Podróże migracyjne rozwijają się nie tylko w czasie, ale także w przestrzeni.

Podróże migracyjne często obejmują migracje wewnętrzne i międzynarodowe (King i Skeldon, 2010). Po migracji wewnętrznej, pomiędzy dwoma miejscami w tym samym kraju, może nastąpić migracja międzynarodowa. Migranci mogą również migrować bezpośrednio do miasta za granicą, a następnie migrować do innego miasta w tym samym kraju. Czasami, po podróży do wybranego miejsca docelowego za granicą, migranci ponownie zmieniają kraj. W niektórych przypadkach, migranci wracają do kraju swojego pochodzenia - albo do swojej społeczności, albo do innego miejsca w tym samym kraju.

Ludzie doświadczają i podejmują migracje w bardzo różny sposób. Dzieje się tak dlatego, że migracja jest wynikiem "aspiracji i możliwości migracji" danej osoby w ramach określonego społeczeństwa (de Haas, 2021: 2). **1 Aspiracje migracyjne** wyrażają preferencje do migracji zamiast pozostania (Aslany, Carling, Mjelva i Sommerfelt, 2021; Carling, 2014). Aspiracje te ujawniają marzenia, nadzieje i pragnienia potencjalnego migranta (np. gdzie migrować, dlaczego, kiedy, jak i z kim). Aspiracje migracyjne są jednak znaczącym przeszacowaniem potencjalnej przyszłej migracji (Migali i Scipioni, 2019) ponieważ ujawniają one chęć migracji, ale nie sugerują konkretnych planów migracyjnych. Dzieje się tak dlatego, że działanie w oparciu o aspiracje migracyjne i rozpoczęcie migracji zależy również od **możliwości migracyjnych** danej osoby (Sen, 1999: 9-10). Na możliwości migracyjne składają się: **cechy indywidualne, kontrola nad zasobami oraz czynniki strukturalne** (Sen, 1999: 9-10). **Cechy indywidualne** obejmują płeć, wiek, narodowość, a także cechy osobowości, takie jak umiejętność rozwiązywania problemów czy skłonność do ryzyka. Cechy indywidualne obejmują również zasoby, takie

¹ Ramy aspiracji- możliwości, z których zaczerpnięto te pojęcia, są bardziej złożone niż te przedstawione tutaj. Jednakże, celem tego modułu jest wyjaśnienie, jak migranci mogą w równym stopniu dążyć do migracji, ale ich możliwości migracyjne mogą się różnić, co kształtuje ich podróże migracyjne.

jak **kapitał finansowy** (pieniądze i aktywa), **kapitał społeczny** (informacje i sieć znajomości) oraz **kapitał kulturowy** (wykształcenie i umiejętności zawodowe). Kapitały finansowe, społeczne i kulturowe, które w tym module określamy jako "zasoby", są związane ze statusem społeczno-ekonomicznym danej osoby. Kontrola nad zasobami sugeruje, że posiadanie kapitału jest istotne tylko wtedy, gdy dana osoba ma nad nim kontrolę (Sen, 1999: 18). Na przykład, posiadanie bogatej rodziny jest możliwością lub zasobem tylko wtedy, gdy można uzyskać dostęp do tego bogactwa na własny użytek, np. w celu migracji.² **Czynniki strukturalne** odnoszą się do cech społecznych, takich jak dostępność transportu lub skuteczne procedury uzyskania paszportu, które muszą istnieć, aby ludzie mogli migrować.

Ponieważ podróż **migracyjna jest urzeczywistnieniem migracji**, podróż może być rozumiana jako wynik aspiracji migracyjnych i możliwości migracyjnych. **W rezultacie migranci z klas pracujących**, którzy posiadają mniej zasobów, **są zazwyczaj w gorszej sytuacji w podróży migracyjnej** (Van Hear, 2014). Ponadto, ponieważ niektóre cele migracyjne wymagają większych zasobów niż inne, co prowadzi do **"hierarchii miejsc docelowych"**, wielu migrantów nie jest w stanie dotrzeć do najlepszych miejsc docelowych (Neubauer, 2022; Van Hear, 2014) pośród których znajduje się większość krajów UE. Aby osiągnąć swój cel, migranci mogą zmobilizować jeden rodzaj zasobów, aby zdobyć inne rodzaje zasobów (Van Hear, 2014). Na przykład młoda kobieta może wykorzystać swoje kontakty społeczne, aby uzyskać dostęp do pieniędzy na swoją podróż migracyjną, np. poprzez crowdfunding. Stąd potencjalny migrant wykorzystuje swoje zasoby zgodnie ze swoimi aspiracjami migracyjnymi.

Podsumowując, podróże migracyjne są zróżnicowane z powodu niezliczonych powiązań pomiędzy aspiracjami i możliwościami migracyjnymi. Podobne aspiracje migracyjne mogą skutkować różnymi podróżami w wyniku różnych możliwości. Nowe informacje, przeszkody i nieoczekiwane możliwości mogą zmienić plany migracyjne prowadząc do przerw w podróży, zmian kierunku lub powrotu. Dlatego też podróże migracyjne mają **charakter otwarty**: migranci w drodze mogą zdecydować się na osiedlenie przed dotarciem do "planowanego" miejsca przeznaczenia, a migranci osiedleni mogą przenieść się do innego miejsca przeznaczenia lub powrócić. Znamy zatem tylko początek podróży migracyjnej, ale nie jej koniec.

Moduł ten zachęca uczniów do zakwestionowania idei, że podróże migracyjne są zaplanowane i bezpośrednio łączą miejsce pochodzenia z miejscem docelowym. Poprzez koncepcje aspiracji i możliwości migracyjnych, ćwiczenia zachęcają uczniów do zrozumienia podróży migracyjnych, w tym ryzykownych podróży często pokazywanych w mediach, i zastanowienia się, jak te koncepcje wpłynęłyby na ich własne hipotetyczne podróże migracyjne.

² Ten element, choć ważny, nie będzie wykorzystywany w tym module.

↘ Ćwiczenia: Zadania, objaśnienia i odpowiedzi

Ćwiczenie w klasie | **Zadanie 1**

Czym są podróże migracyjne?

CELE NAUCZANIA

- Uczniowie nauczą się definiować podróże migracyjne
- Uczniowie poznają, jakie czynniki kształtują podróże migracyjne

MATERIAŁY

- 1 wydrukowana mapa (patrz materiały i karty pracy dla uczniów)
- 2 krótkie opowiadania (patrz materiały i arkusze dla uczniów)
- Prezentacja PowerPoint lub tablica

CZAS TRWANIA: 10 MIN.

WYJAŚNIENIE ĆWICZENIA I SUGESTIE DYDAKTYCZNE

Uczniowie analizują dwie historie i mapę, aby zidentyfikować kluczowe elementy podróży migracyjnych.

Część 1: Przeczytaj dwie historie

- Uczniowie czytają historie dwóch młodych kobiet, które cieszą się z nadchodzącej podróży migracyjnej za granicę.

Część 2: Zanalizuj mapę i odkryj podróże

- Pokaż uczniom mapę z trzema podróżami migracyjnymi.
- Wyjaśnij, że zarówno Alice, jak i Stephanie chciały wyjechać za granicę; innymi słowy, ich "aspiracją migracyjną" była migracja międzynarodowa. Jednak ich podróże były różne.
- Zapytaj uczniów:
 - Jakiego koloru strzałka przedstawia podróż Alice, a jakiego koloru - podróż Stephanie?
 - Czym różni się podróż Stephanie i Alice?
 - Jaki obszar obejmują podróże Alice i Stephanie? W obrębie jednego państwa czy poza granicami?
 - Czy dotyczy to tylko jednego etapu/miejsca? Jaki jest czas trwania każdego etapu?

Uwaga: Na mapie kraj A jest różowy, a kraj B niebieski.

Opcjonalnie: Uczniowie wyobrażają sobie historię dla trasy oznaczonej żółtą strzałką

- Zachęć uczniów do wymyślenia historii, która opisywałaby podróż reprezentowaną przez trzecią, żółtą, strzałkę.

Część 3: Przedyskutuj różnice w podróżach

- Zapytaj uczniów: Dlaczego podróże Stephanie i Alice różnią się?
- Udostępnij tabelę możliwości migracyjnych (patrz rozwiązania i PowerPoint).
- Daj uczniom chwilę na sprawdzenie, czy ich początkowe odpowiedzi pojawiają się w tabeli. Pomóż im określić, do której kategorii pasują ich odpowiedzi.

Zakończenie

- Uczniowie zapoznają się z definicjami (patrz materiały i arkusze dla uczniów), które podsumowują kluczowe pojęcia zawarte w tym ćwiczeniu i które pojawiają się ponownie w ćwiczeniu 2.

ROZWIĄZANIA (slajdy 2-6 w prezentacji PowerPoint)

Część 2: Odkryj podróże migracyjne Stephanie i Alice

- Czerwona strzałka = migracja Alice; zielona strzałka = migracja Stephanie
- Podróże różnią się czasem trwania i etapami/miejscami, w których się odbywają
 - Podróż Alice jest krótsza i szybsza niż Stephanie. Obie przekraczają granice międzynarodowe, ale Stephanie najpierw migruje w obrębie własnego kraju.
 - Alice migruje bezpośrednio: podróż obejmuje 1 etap, a czas trwania wynosi 4 godziny. Podróż Stephanie ma 2 etapy. Pierwszy etap to 4 godziny, potem 3 miesiące oczekiwania, a następnie 2 lata pracy, aby zarobić wystarczająco dużo pieniędzy.
- **Kluczowe wnioski:** Podróże migracyjne często nie są po prostu "przemieszczaniem się migranta z miejsca pochodzenia do miejsca przeznaczenia"
 - Każda podróż jest wyjątkowa:
 - Podróże różnią się czasem trwania. Niektóre trwają tylko kilka godzin, a inne całe życie.
 - Podróże różnią się etapami. Niektóre mają tylko jeden, a inne wiele etapów.
 - Niektóre podróże migracyjne pozostają w obrębie jednego kraju (migracja wewnętrzna), inne przekraczają jeden lub wiele krajów (migracja międzynarodowa), a jeszcze inne łączą w sobie migrację wewnętrzną i międzynarodową.

Część 3: Dlaczego podróże Stephanie i Alice są różne?

- Podróże migracyjne są różnicowane, ponieważ wpływają na nie różne możliwości migracyjne, które są kombinacją trzech czynników:
1. **Cechy indywidualne** (kim jest dana osoba - w tym płeć i narodowość - jak się zachowuje, czy czuje się niekomfortowo podejmując ryzyko)
 2. **Zasoby finansowe, społeczne i kulturowe** (**finansowe** - pieniądze i dostęp do własności, **społeczne** - informacje i sieci znajomości, takie jak przyjaciele, oraz **kulturowe** - znajomość języka, poziom wykształcenia, znajomość kultury, społeczeństwa i systemu)
 3. **Społeczeństwo** (struktury i kontekst społeczny - infrastruktura, dostęp do paszportów, opieka zdrowotna, system edukacji, konflikty).
- Rozważając te czynniki i sposób, w jaki wpływają one na decyzje migracyjne, możemy zrozumieć, dlaczego podróże są często bardziej złożone niż tylko przemieszczanie się z punktu A do punktu B.

Tabela możliwości migracyjnych Alice i Stephanie

Uwaga: czynniki ze znakiem „+” pomagają komuś w migracji; czynniki ze znakiem „-” utrudniają migrację

	Cechy indywidualne	Zasoby (finansowe, społeczne, kulturowe)	Społeczeństwo
Historia 1: Alice (kolor czerwony)	+ Czuje się pewna siebie i lubi podejmować ryzyko + Posiada podwójne obywatelstwo	+ Ma wystarczającą ilość pieniędzy + Ma rodzinę za granicą, gdzie może pozostać przez pierwszy miesiąc	+ Nie potrzebuje żadnego zezwolenia na migrację, ponieważ posiada obywatelstwo
Historia 2: Stephanie (kolor zielony)	- Chce poznać życie w dużym mieście w swoim kraju przed wyjazdem za granicę	- Brak środków finansowych na bezpośrednią migrację + Będzie zarabiał pieniądze podczas pracy w mieście - Brak doświadczenia i wiedzy na temat migracji	- Linia lotnicza podniosła ceny - Potrzebuje pozwolenia na migrację (praca i mieszkanie)

Ćwiczenie w klasie | **Zadanie 2**

Gra fabularna: Historie trójki młodych senegalskich migrantów

CELE DYDAKTYCZNE

- Uczniowie doświadczają podróży migracyjnej poprzez odgrywanie ról
- Uczniowie analizują, jak czynniki indywidualne i społeczne (aspiracje i możliwości migracyjne) ukształtowały migrację ich bohatera

MATERIAŁY

- Historie migracji trójki młodych ludzi z Senegalu oraz arkusz roboczy (patrz arkusze dla uczniów)

CZAS TRWANIA: 20 MIN.

WYJAŚNIENIE ĆWICZENIA I SUGESTIE DYDAKTYCZNE

Studenci doświadczają podróży migracyjnej poprzez angażującą grę fabularną.

Część 1: Wprowadzenie techniki narracji (ang. *storytelling*)

- Utwórzcie grupy składające się z 5-7 uczniów.³ Każda grupa śledzi podróż jednego z trzech nastolatków: Moussy, Senghora i Fatimatou.
- Każda z historii podzielona jest na trzy etapy, na końcu których uczniowie mają za zadanie odpowiedzieć na trzy pytania.
- W każdej grupie są cztery postaci, każda z nich ma określoną rolę do odegrania podczas gry:
 - Narrator: czyta grupie historię odpowiedniego etapu.
 - Dziennikarze: słuchają narratora i odpowiadają na pytania na każdym etapie
 - Kartograf: słucha narratora i rysuje podróż na mapie (wzór mapy w arkuszu pracy ucznia); dołącza notatki, ikony i rysunki ilustrujące podróż.
 - Protagonista: słucha narratora i ujawnia prawidłowe odpowiedzi po wypełnieniu arkusza przez dziennikarzy i kartografa.
- Rozdaj role i arkusz do dopasowania w każdej grupie.

Część 2: Sesja: Opowiadanie

- Przeczytaj ogólne wprowadzenie o trójce młodych bohaterów: Moussa, Senghor i Fatimatou mieszkają w Dakarze w Senegalii i właśnie kończą ostatni rok szkoły średniej. Mają różne pochodzenie, marzenia, możliwości i zasoby. Moussa jest synem rybaka i pochodzi ze skromnej rodziny. Senghor pochodzi z zamożnej rodziny, która oczekuje, że będzie studiował we Francji. Fatimatou jest młodą kobietą, która od kilku lat, od śmierci ojca, mieszka z rodziną wuja w Dakarze. W opowiadaniach poznajemy ich spojrzenie na przyszłość i wybory, których dokonują.
- Poproś uczniów o rozpoczęcie sesji.
- Wspomnij, że na każdy etap potrzeba około 5 minut.

Część 3: Refleksja

- Na koniec etapu 3 poproś uczniów, aby w swoich grupach zastanowili się nad historią swojego bohatera: Jakie czynniki wpłynęły na podróż?
 - Jak zmieniały się dążenia bohatera w czasie?
 - Jakie możliwości (jak cechy indywidualne, zasoby) miał każdy z bohaterów i jak kształtowały one jego podróż? Jaką rolę odegrał kontekst społeczny?

☺ ROZWIĄZANIA (slajdy 7-11 w prezentacji PowerPoint)

Część 4: Refleksja

³ **Uwaga dotycząca składu grupy:** Jeśli grupa liczy tylko cztery osoby, bohater może rysować trasę podróży. Jeśli w grupie jest więcej niż pięciu uczniów, nauczyciel może przypisać kilku uczniom rolę dziennikarzy.

Tabela aspiracji i możliwości migracyjnych bohaterów

Bohater	Jak zmieniały się aspiracje bohatera w czasie?	Jakie możliwości miał każdy bohater i jak kształtowały one jego podróż?		
	Aspiracje migracyjne	Cechy indywidualne	Zasoby: finansowe (F), społeczne (S), kulturowe (C)	Społeczeństwo
Moussa	1) Zarobić we Włoszech i wrócić; 2) Kontynuować podróż, aby nie zmarnować inwestycji; 3) Rozpocząć nowe życie w Rzymie	Młody, mężczyzna, pozytywne nastawienie, ryzykant, umiejętność przetrwania, obywatelstwo senegalskie przeszkodą (potrzebuje wizy)	F: Trochę pieniędzy, połączone zasoby, polega na społeczności senegalskiej S: Przyjaciół w Rzymie, informacje i kontakty w czasie podróży, zaprzyjaźniony kapitan łodzi, wsparcie społeczności senegalskiej C: Dyplom ukończenia szkoły średniej, bez znajomości języka włoskiego	Wymierające sektory gospodarki (rybołówstwo/rzemiosło) w Dakarze; brak pozwolenia na pracę we Włoszech, brak możliwości uzyskania statusu rezydenta ze względu na włoską politykę migracyjną
Senghor	1) pojechać do Maroka i pomyśleć nad kolejnym krokiem; 2) studiować we Francji przed powrotem do Senegalu; 3) zostać we Francji (nie jest to aspiracja migracyjna)	Młody mężczyzna, ciekawy, jasny cel zawodowy, obywatelstwo senegalskie przeszkodą (potrzebuje wizy)	F: Zasoby rodzinne, ale zależne od aprobaty rodziny S: Sieci rodzinne uwarunkowane aprobatą rodziny, własna sieć zawodowa C: Francuski dyplom, dobre wykształcenie	Ograniczony dostęp do pozwoleń na pracę ze względu na francuską politykę migracyjną
Fatimatou	1) Studiować pielęgniarstwo we Francji i wrócić do Senegalu; 2) Zostać pielęgniarką w Senegal; 3) Uzyskać specjalizację w Belgii przed powrotem do Dakaru	Młoda, kobieta, wykształcona, unikająca ryzyka, ambitna i zdeterminowana, narodowość senegalska nie jest przeszkodą, ponieważ łatwo otrzymuje wizę studencką.	F: Ograniczone zasoby, w końcu stypendium S: Dostęp do informacji francuskich uczelni od kuzyna we Francji, brak znajomości w Belgii C: Dobre oceny, została przyjęta na uniwersytet francuski i kurs belgijski	Sektor zdrowia i kursy są bardziej zaawansowane w Europie ze względu na lepszą infrastrukturę i finansowanie

Porównanie czasów podróży

CELE DYDAKTYCZNE

- Uczniowie porównują wędrówki migracyjne trzech bohaterów gry fabularnej
- Uczniowie rozumieją, że nierówne szanse mogą prowadzić do wybierania bardziej ryzykownych nieregularnych podróży

MATERIAŁY

- Wypełniony arkusz roboczy z ćwiczenia 2

CZAS TRWANIA: 10 MIN.

WYJAŚNIENIE ĆWICZENIA I SUGESTIE DYDAKTYCZNE

Uczniowie porównują różne podróże migracyjne z odgrywanych ról.

Część 1: Runda 1 (4 minuty)

- Wszyscy uczniowie zostają dobrani w pary z uczniami z innej grupy. Każdy uczeń wciela się w rolę bohatera swojej grupy i angażuje się w krótką sesję pytań i odpowiedzi. W każdej rundzie celem jest porównanie dwóch różnych podróży migracyjnych, np. Moussy i Fatimatou.
- Gdy uczniowie siedzą już w parach, nauczyciel zadaje następujące pytania (1 minuta na każde pytanie dla obu bohaterów):
 - Kim jest twoja postać?
 - Jakie były twoje aspiracje? Czy wiązały się one z migracją?
 - Czy miałeś wszystko, co było potrzebne do migracji?
 - Co się zmieniło w trakcie podróży?

Część 2: Runda 2 (4 minuty)

- Uczniowie zmieniają pary i pytania są powtarzane. W ten sposób każdy z uczniów dwukrotnie przedstawi swojego bohatera i usłyszy odpowiedzi dotyczące pozostałych dwóch bohaterów.

Część 3: Zakończenie

- Podkreśl, że nie wszystkie aspiracje dotyczą migracji. Niektóre aspiracje są związane z innymi marzeniami, takimi jak posiadanie rodziny, zdobycie wykształcenia i kariery lub kupno domu. Oznacza to, że w wielu przypadkach ludzie dążą raczej do pozostania niż do migracji. Czasami migracja jest potrzebna, aby spełnić marzenie, a czasami jest ona znacznie mniej istotna.
- Migracja to proces, który często obejmuje wiele etapów, nieprzewidziane zdarzenia i przeszkody oraz zmianę planów po drodze.
- Bohaterowie mieli nierówny dostęp do zasobów, co wpływało na wszystkie etapy ich wędrówki migracyjnej.
- Nierówności społeczne kształtują różne aspekty migracji: kiedy ludzie migrują, jak migrują i do jakich miejsc są w stanie dotrzeć.
- We wszystkich podróżach występują ryzyko i inwestycje, ale na różnych poziomach.
- Migracja bez dokumentów jest tylko jedną z wielu ścieżek. Wiąże się z ograniczonymi i nierównymi możliwościami, w tym nierówne prawa do przekraczania granic, które oparte są na narodowości/obywatelstwie.

Zadanie domowe

Jaka może być Twoja własna podróż migracyjna?

CELE NAUCZANIA

- Uczniowie przedstawiają aspiracje migracyjne i wyobrażają sobie, jakie czynniki mogą wpłynąć na ich własną podróż migracyjną

MATERIAŁY

- Długopis/papier
- Dostęp do Internetu w celu przeprowadzenia drobnych badań (opcjonalnie)

CZAS TRWANIA: 45 MIN.

WYJAŚNIENIE ĆWICZENIA I SUGESTIE DYDAKTYCZNE

W tym indywidualnym zadaniu domowym uczniowie wyobrażają sobie hipotetyczną sytuację w przyszłości, w której wyruszają w podróż migracyjną. Wyobrażają sobie, jak może wyglądać ich podróż i jakie czynniki ją kształtują. W zależności od wieku uczniów, ich hipotetyczna podróż migracyjna może być mniej lub bardziej realistyczna.

- Przekaż uczniom poniższe informacje:
1. Poświęćcie kilka minut na zastanowienie jakie są Wasze potencjalne aspiracje migracyjne lub czy Wasze marzenia życiowe - edukacja, kariera, rodzina - wymagają jakiegokolwiek migracji. Następnie napiszcie, jaki byłby cel podróży i jakie kroki musielibyście podjąć.
 2. Zastanówcie się, czego potrzebowalibyście do migracji, jakich konkretnych zasobów, i czy macie je już teraz. Zastanówcie się również nad przeszkodami, które możecie napotkać i co możecie zrobić, aby je pokonać.
 3. Zastanówcie się nad własnymi możliwościami - cechami indywidualnymi, zasobami i warunkami społecznymi - w odniesieniu do możliwości trójki senegalskich migrantów. Zapytajcie siebie, co jest podobne, a co różne? Czy spotykacie się z ograniczeniami polityki migracyjnej, takimi jak konieczność posiadania wizy turystycznej lub pozwolenia na pracę?
 4. Napiszcie 6-8 zdań o tym, jak może wyglądać Wasza przyszła podróż migracyjna i jak ją porównać z podróżą senegalskich migrantów. Możecie zawrzeć swoje odpowiedzi i refleksje z punktów 1-3.
- Nauczyciel może wykorzystać to ćwiczenie, aby zwiększyć świadomość uczniów na temat rzeczywistych kosztów, wymagań i wyzwań związanych z migracją.

➤ Materiały i karty pracy dla uczniów

Ćwiczenie 1: Czym są podróże migracyjne?

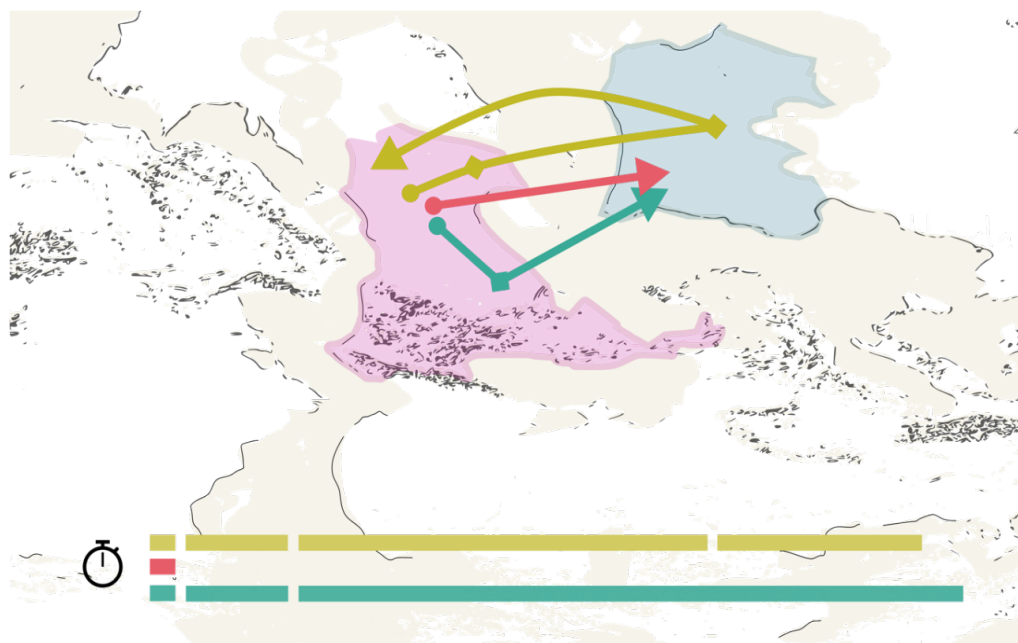
HISTORIA 1: ALICE

- 1 Odkąd była małą dziewczynką, Alice chciała mieszkać za granicą, jak wielu jej kuzynów.
2 **Jest pewna** swojej decyzji (cecha indywidualna), ponieważ migracja jest zupełnie
3 normalna w jej rodzinie (zasoby społeczne). **Ma potrzebne pieniądze** (zasoby
4 finansowe) i podróżuje bezpośrednim lotem do innego kraju. Jej podróż trwa cztery
5 godziny (czas trwania). Ma również podwójne obywatelstwo, co oznacza, że nie
6 potrzebuje żadnego **pozwolenia** na pobyt i pracę w kraju B (cechy indywidualne,
7 społeczeństwo). W pierwszym miesiącu pobytu za granicą będzie mieszkała u krewnych
8 (zasoby społeczne).

HISTORIA 2: STEPHANIE

- 1 Stephanie mieszka w małym miasteczku i chce **doświadczyć** życia w dużym mieście w
2 swoim kraju przed wyjazdem za granicę (cechy indywidualne). Jest pierwszą osobą w
3 swojej rodzinie, która chce wyemigrować, ale nie **wie, jak wyjechać do innego kraju**.
4 Najpierw wybiera się na czterogodzinną (czas trwania) podróż pociągiem do stolicy
5 swojego kraju, aby zdobyć więcej doświadczeń związanych z życiem w dużym mieście
6 (zasoby kulturowe). Po trzech miesiącach (czas trwania) Stephanie czuje się gotowa do
7 wyjazdu, ale w międzyczasie cena lotów do kraju B **bardzo wzrosła**. Stephanie
8 dowiaduje się również, że będzie potrzebowała **pozwolenia na pracę** w kraju B.
9 Oznacza to, że będzie potrzebowała wystarczająco dużo pieniędzy, aby żyć tam w czasie
10 oczekiwania na **pozwolenie na pracę**. Stephanie postanawia pracować i zaoszczędzić
11 więcej pieniędzy (zasoby finansowe), podczas oczekiwania na ponowne obniżenie cen
12 biletów (społeczeństwo). Po dwóch latach (czas trwania), Stephanie jest w końcu w
13 stanie wyjechać do kraju B, gdzie szybko znajduje miejsce zamieszkania i ubiega się o
14 pozwolenie na pracę.

Mapa 1: Podróże migracyjne

Opcjonalnie część 2: Jaka mogłaby być historia opisująca podróż oznaczona pozostałą strzałką?

DEFINICJE	
	Podróż migracyjna: Podróż migracyjna to przemieszczanie się osoby pomiędzy dwiema lub więcej lokalizacjami w tym samym lub pomiędzy różnymi krajami (lub kombinacją obu). Choć podróż migracyjna może być krótka, najczęściej składa się z wielu podróży lub etapów, na które składają się krótkie i długie "przerwy", gdy ludzie dostosowują się do zmian w życiu.
	Miejsce: Obejmuje wszystkie miejsca, które są częścią podróży - miejsca, w których podróż się zaczyna, miejsca oczekiwania/przebywania pomiędzy oraz miejsce docelowe.
	Czas (minuty, godziny, miesiące, lata): Czas spędzony przed wyjazdem, podczas migracji i pobytu w miejscu docelowym.
	Aspiracje migracyjne: Aspiracje migracyjne to przekonania, że migracja jest lepsza niż pozostanie.
	Możliwości migracyjne: Możliwości migracyjne to czynniki obejmujące cechy indywidualne, zasoby finansowe, społeczne i kulturowe oraz czynniki społeczne

Ćwiczenie 2: Gra fabularna: historie trójki młodych senegalskich migrantów

Moussa, Senghor i Fatimatou to troje 17-letnich nastolatków, którzy mieszkają w Dakarze w Senegalu i właśnie kończą ostatnią klasę szkoły średniej. Mają różne pochodzenie, marzenia, możliwości i zasoby. W opowiadaniach poznajemy ich spojrzenie na przyszłość i wybory, których dokonują. Każda z ich historii podzielona jest na **trzy etapy**, na końcu których należy odpowiedzieć na trzy pytania.

Instrukcje

Twoja grupa została zaproszona do śledzenia podróży migracyjnej _____, która ujawnia aspiracje i możliwości migracyjne w czasie. W każdej grupie są cztery postaci, każda z nich ma określoną rolę do odegrania podczas gry:

- **Narrator:** czyta historię członkom grupy, zaczynając od etapu pierwszej.
- **Dziennikarze:** słuchają opowiadania i wypełniają odpowiedzi na pytania 1-3 w arkuszu roboczym.
- **Kartograf:** słucha opowieści i rysuje podróż na mapie. Dołącza notatki, ikony i rysunki, które ilustrują podróż.
- **Protagonista:** ujawnia grupie prawidłowe odpowiedzi po wypełnieniu arkusza przez dziennikarzy i kartografa.

Po zakończeniu pracy dotyczącej jednego etapu podróży, przejdź do następnego i powtarzaj proces aż do końca podróży.

Arkusz roboczy dla narratora

HISTORIA 1: MOUSSA

	ETAP 1: Zostać czy odejść? 1
<p>Moussa jest synem rybaka. Rodzina Moussy mieszka w pobliżu morza w Dakarze. W ostatnich latach życie stało się trudne, ponieważ w tej części morza jest mało ryb. Moussa zastanawia się nad swoją przyszłością...</p> <p>Moussa ma dobre oceny, ale nie chce kontynuować nauki. Chciałby zostać rybakiem, ale rybołówstwo nie ma przyszłości. Chciałby również zostać rzemieślnikiem, ale słyszał pogłoski, że rzemieślnicy porzucają ten zawód, ponieważ jest mało pracy. Moussa jest w kontakcie ze swoim przyjacielem Sekou, który mieszka w Rzymie i zachęca Moussę, by do niego dołączył.</p> <p>Gdy rok szkolny zbliża się ku końcowi, Moussa musi podjąć decyzję. Rozważył swoje możliwości: Chociaż wolałby pozostać blisko rodziny i przyjaciół, czuje, że najlepszym rozwiązaniem jest wspólne spędzenie czasu z Sekou w Rzymie. Sekou powiedział mu, że życie w Rzymie nie jest idealne, ale że jest tam praca. Nawet bez "papierów" (pozwolenia na pobyt i pracę), życie jest dobre. Ponadto istnieje duża i wspierająca społeczność senegalska. W Rzymie planuje zarabiać i oszczędzać przez kilka lat, aby później móc sfinansować wygodne życie w Dakarze, gdzie planuje wziąć ślub i założyć rodzinę.</p> <p>Moussa ubiega się o wizę turystyczną, aby wjechać do Włoch. Po przyjeździe do Włoch planuje znaleźć pracę bez oficjalnego pozwolenia na pracę, tak jak Sekou (bez dokumentów). Niestety, wniosek Moussy o wizę turystyczną zostaje odrzucony. Włoskie władze podejrzewają, że Moussa zamierza pracować bez zezwolenia. Moussa traci 100 000 franków CFA (około 150 Euro) na odrzuconym wniosku o wizę. To dla niego bardzo dużo pieniędzy! Ale Moussa nie zniechęca się. Decyduje się na migrację bez wizy, drogą morską na Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania) lub lądową przez Mali, Burkina Faso i Niger do Libii, a następnie przez Morze Śródziemne do Włoch. Obie opcje są ryzykowne, mogą zająć kilka miesięcy i kosztować od 900 000 do 1 500 000 CFA (1400-2300 Euro). Na szczęście jego ojciec może pożyczyć mu trochę pieniędzy.</p> <p>Moussa wie, jak przetrwać na morzu, ponieważ uczestniczył w wielu wyprawach rybackich ze swoim ojcem, ale podróż na Wyspy Kanaryjskie jest długa i niebezpieczna. Co więcej, po dotarciu do Hiszpanii będzie musiał znaleźć sposób na dotarcie do Włoch. Podróż lądowa pozwala mu zarobić po drodze i może doprowadzić go bezpośrednio do Włoch. Słyszał jednak, że na tej trasie młodzi ludzie są wykorzystywani, bici, a nawet więzieni, zwłaszcza w Libii.</p>	
Narrator pyta dziennikarzy	
<p>Pytanie 1: Jaką trasę wybierze Moussa, aby dotrzeć do Włoch?</p> <p>A. Statkiem z Senegalu na Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania), a następnie do Włoch</p> <p>B. Drogą lądową przez Senegal, Mali, Burkina Faso, Niger i Libię oraz statkiem do Włoch</p> <p>Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Moussy?</p> <p>Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Moussy? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.</p>	
	ETAP 2: Tak blisko, a jednak tak daleko 2
<p>Moussa jest obecnie w Trypolisie, w Libii. Decyzję o wyjeździe podjął osiem miesięcy temu, ale zebranie wystarczającej ilości pieniędzy na podróż zajęło mu sześć miesięcy, a podróż z Dakaru do Trypolisu trwała dwa miesiące.</p>	

Podróż była trudna: Moussa został okradziony w Nigrze i dwukrotnie zachorował. Na szczęście poznał też dwie nowe osoby, jedną z Senegalu i jedną z Mali. Zostali bliskimi przyjaciółmi i razem pokonali wiele przeszkód. Teraz stoją przed trudną decyzją, ponieważ mają trzy możliwości:

1. Przeprowa przez Morze Śródziemne do Włoch jest kosztowna i niezwykle niebezpieczna. Wielu migrantów zostaje zatrzymanych i odesłanych do Libii przez libijską straż przybrzeżną. Zaprzysiężniają się jednak z niezawodnym kapitanem łodzi, który gwarantuje im bezpieczne dotarcie na miejsce.
2. Pojechać do Tunezji i tam szukać kolejnych możliwości. W najgorszym wypadku mogliby zapisać się do programu organizowanego przez ONZ, dzięki któremu mogą wrócić do domu z gotówką na start. Jest to najbezpieczniejsza opcja i Moussa mógłby spróbować odbyć podróż ponownie za kilka miesięcy. Ale Moussa nie widzi już swojej przyszłości w Senegalu; poza tym powrót to przyznanie się do porażki!
3. Pozostanie w Libii i czekanie na zmianę sytuacji i pojawienie się nowych możliwości.

Narrator pyta dziennikarzy

Pytanie 1: Co zrobi Moussa?

- A. Pozostanie w Libii
- B. Pojedzie do Tunezji i wróci do Senegalu z pieniędzmi w kieszeni
- C. Przepłynie statkiem przez Morze Śródziemne do Włoch

Pytanie 2: Jakie były aspiracje migracyjne Moussy, gdy już znalazł się w Libii?

Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Moussy? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.

ETAP 3: Ostatni odcinek

3

Moussa i jego przyjaciele wylądowali we Włoszech! Zostają jednak zatrzymani przez włoską policję, która zabiera ich do obozu dla migrantów na Sycylii, gdzie pozostają przez kilka tygodni. Tam są upakowani jak sardynki: 10 osób w każdym pokoju i jedna łazienka na 50 osób. Władze nie zezwalają Moussie na pozostanie we Włoszech, ponieważ nie ma on ważnego pozwolenia na pobyt i nie kwalifikuje się do jego uzyskania. Zostaje zwolniony z ośrodka z nakazem deportacji, który nakazuje Moussie opuścić Włochy w ciągu 15 dni. Moussa czuje się świetnie, opuszczając ośrodek dla uchodźców, ponieważ teraz znów może decydować o swoim losie. Niestety, jego dwaj przyjaciele nie zostali zwolnieni z ośrodka i Moussa staje przed tą decyzją sam. Co robić dalej? Moussa może zostać na Sycylii i zobaczyć, co życie ma tam do zaoferowania; odnaleźć Sekou w Rzymie; wyemigrować do Francji lub innego kraju europejskiego; albo wrócić do Senegalu. Moussa nie może dodzwonić się do Sekou i ma przy sobie tylko kilka Euro.

Narrator pyta dziennikarzy

Pytanie 1: Co zrobi Moussa?

- A. Zostanie na Sycylii
- B. Pojedzie do Rzymu
- C. Przenieść się do innego kraju europejskiego
- D. Wróci do Senegalu

Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Moussy po dotarciu na Sycylię?

Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Moussy? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.

Arkusz ćwiczeń dla protagonisty

HISTORIA 1: MOUSSA

Odpowiedzi bohatera Moussa

1

Odpowiedź 1:

Moussa decyduje się na podróż lądową do Libii i statkiem do Włoch. W trakcie podróży lądowej będzie mógł zarobić pieniądze. Moussa wie, że będzie podróżował po pustyni, spotka ludzi, którzy mogą go źle traktować lub nawet uwięzić, ale jest pewny swoich umiejętności.

Odpowiedź 2:

Przez kilka lat zarabiał we Włoszech i wrócił do życia w Dakarze. Początkowo chciał pracować i pozostać blisko rodziny i przyjaciół w Dakarze.

Odpowiedź 3:

- + Cechy indywidualne: młody, pozytywnie nastawiony, posiadający umiejętność przetrwania;
- + Zasoby społeczne: przyjaciel Sekou w Rzymie;
- + Zasoby finansowe: własne oszczędności i wsparcie ze strony ojca.

Odpowiedzi bohatera Moussa

2

Odpowiedź 1: Moussa decyduje się na wyjazd do Włoch. Moussa, wraz z dwoma nowymi przyjaciółmi, decyduje, że najlepszym rozwiązaniem jest przepłynięcie przez Morze Śródziemne do Włoch z kapitanem łodzi, którego znają. Dla Moussy jedyną drogą jest droga do przodu!

Odpowiedź 2: Aby kontynuować podróż i nie zmarnować zainwestowanego do tej pory czasu i pieniędzy. Nie chce też wracać jako "nieudany" migrant.

Odpowiedź 3:

- +/- Cechy indywidualne: młody i pozytywnie nastawiony, teraz kwestionuje swoje umiejętności przetrwania;
- + Zasoby społeczne: przyjaciele, zaprzyjaźnił się z zaufanym kapitanem łodzi, dzięki któremu mógł przepłynąć przez Morze Śródziemne;
- + Środki finansowe: trójka przyjaciół połączyła swoje środki na przeprawę łodzią.

Antworten von Protagonist Moussa

3

Odpowiedź 1: Moussa decyduje się na wyjazd do Rzymu. Chociaż życie we Włoszech będzie trudniejsze z nakazem deportacji, ma nadzieję, że społeczność senegalska będzie go wspierać. Wie, że nie będzie łatwo: nie rozumie języka i wszystko jest tak odmienne od Senegalu i każdego innego miejsca, które zna. Ale nie na darmo przebył całą drogę z Senegalu!

Odpowiedź 2: Dotrzeć bezpiecznie do swojego przyjaciela Sekou w Rzymie i rozpocząć nowe życie. W rzeczywistości powrót do Senegalu nie wchodzi w grę, ponieważ Moussa nie ma środków na podróż do Dakaru.

Odpowiedź 3:

- +/- Cechy indywidualne: młody i zdolny do przetrwania, ale brak dokumentów przetestuje jego umiejętności;
- + Zasoby społeczne: Społeczność senegalska w Rzymie może (miejmy nadzieję) mu pomóc;
- Środki finansowe: bardzo ograniczone, poleganie na hojności innych.

Arkusz roboczy dla narratora

HISTORIA 2: SENGHOR

	ETAP 1: Uniwersytet czy czas na refleksję?	1
<p>Senghor pochodzi z zamożnej rodziny. Ma dwóch starszych braci, którzy ukończyli studia. W rodzinie Senghora edukacja jest ważna: wielu krewnych Senghora otrzymało dyplomy uniwersyteckie francuskich uczelni. Rodzina naciska, by Senghor rozpoczął studia, ale on nie czuje się jeszcze gotowy. Senghor myśli o swojej przyszłości...</p> <p>Rodzina Senghora świętuje, ale Senghor nie może się zrelaksować, ponieważ wie, że krewni będą go wypytywać o jego przyszłość i naciskać, by rozpoczął studia we Francji. Senghor rozumie, że jest uprzywilejowany, że ma taką możliwość, ale potrzebuje trochę czasu i przestrzeni, aby pomyśleć, co chce zrobić ze swoim życiem.</p> <p>Religia jest ważna dla członków jego rodziny, którzy często pielgrzymują do świętego miejsca w Fès, w Maroku. Senghor uważa, że wyjazd do Fès to idealny pomysł, ponieważ jego rodzina poparłaby tę decyzję, natomiast on sam może wykorzystać ten czas na przemyślenie swoich kolejnych kroków.</p>		
Narrator pyta dziennikarzy		
<p>Pytanie 1: Co robi Senghor?</p> <p>A. Podąży za pragnieniem rodziny i wyjedzie do Francji, aby rozpocząć studia.</p> <p>B. Uda się na pielgrzymkę do Fès i poświęci czas na autorefleksję</p> <p>Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Senghora?</p> <p>Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Senghora? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.</p>		
	ETAP 2: Jaka edukacja jest dla mnie?	2
<p>W Fès, Senghor staje się częścią wspólnoty religijnej, do której należy wielu studentów z Afryki Zachodniej, którzy studiują na uniwersytecie w Fès. Senghor uważa, że ich kursy są inspirujące i rozważa, czy studiowanie w Europie jest konieczne. Zaczyna się też zastanawiać, dlaczego jego rodzina jest tak skupiona na francuskiej edukacji i rozważa pomysł studiowania w Fès z innymi afrykańskimi studentami, z którymi nawiązał przyjaźnie.</p> <p>Przez długi czas rodzina naciska jednak, aby Senghor wrócił do Senegalu i rozpoczął przygotowania do edukacji we Francji. Nie popierają pomysłu Senghora, by studiować w Fès. Podkreślają, że marokańskie dyplomy nie są tak prestiżowe jak europejskie. Ponadto Senghor jest w Maroku sam, kto więc będzie go prowadził i wspierał? Dla jego rodziny Francja jest jedyną opcją. Mogą go wesprzeć w staraniach o miejsce na uniwersytecie i wizę studencką, a także zapewnić zakwaterowanie i pieniądze na wydatki.</p>		

Narrator pyta dziennikarzy

Pytanie 1: Co zrobi Senghor?

- A. Będzie kontynuować studia w Fès, gdzie nawiązał przyjaźnię i ma poczucie celu.
- B. Podąży za radą rodziny i rozpocznie studia we Francji

Pytanie 2: Jakie były aspiracje migracyjne Senghora?

Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Senghora? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.

ETAP 3: Co dalej?

3

Po czterech latach Senghor kończy studia we Francji z dobrymi ocenami. Odbył staż w organizacji rozwojowej i otrzymał dobre rekomendacje, które torują mu drogę do obiecującej przyszłości. Senghor chciałby kontynuować pracę w Europie, przynajmniej jeszcze przez kilka lat, aby wzmocnić swoje umiejętności i doświadczenie zawodowe.

Jako obywatel Senegalu nie ma on jednak prawa do pobytu i pracy we Francji, ani w pozostałych krajach Unii Europejskiej, po wygaśnięciu wizy studenckiej. Organizacja pozarządowa, w której Senghor odbywał staż, obiecała mu „posadę marzeń”, która pozwoliłaby mu pracować nad projektem rozwojowym w Senegalu. Choć po kilku miesiącach nadal nie ma pracy, Senghor nie traci nadziei. Wiza studencka wkrótce wygasa i Senghor musi podjąć decyzję: Albo zostaje we Francji bez dokumentów po wygaśnięciu wizy, albo wraca do Senegalu, czekając na możliwość pracy.

Narrator pyta dziennikarzy

Frage 1: Was soll Senghor tun?

- A. Sein Studiervisum überziehen in der Hoffnung, dass die NGO ihm seinen Traumjob anbieten wird
- B. In den Senegal zurückkehren, während er nach einer besseren Arbeitsmöglichkeit in Frankreich sucht

Frage 2: Was ist Senghors Migrationsbestreben jetzt, wo das Visum ausläuft?

Frage 3: Nenne eine persönliche Eigenschaft sowie eine Ressource, die Moussas Möglichkeiten zur Migration beschreiben. Faktoren, die Migration ermöglichen, werden mit einem „+“ gekennzeichnet; Faktoren, die Migration hindern, mit einem „-“. Faktoren mit einem „+/-“ sind jene, die Migration gleichzeitig fördern als auch hindern können.

Arkusz ćwiczeń dla protagonisty

HISTORIA 2: SENGHOR

Odpowiedzi protagonisty Senghora

1

Odpowiedź 1: Senghor decyduje się na pielgrzymkę do Fès. Rodzina akceptuje połączenie czasu na refleksję z pielgrzymką, choć oczekuje, że Senghor wróci i spełni ich oczekiwania.

Odpowiedź 2: Znajduje cichą przestrzeń z dala od rodziny, aby przemyśleć swoją przyszłość; pielgrzymka zapewnia to, czego potrzebuje.

Odpowiedź 3:

+ Cechy indywidualne: młody i pełen chęci odkrywania świata

+/- Zasoby finansowe: dostęp do zasobów finansowych rodziny, o ile rodzina wspiera jego decyzje

+/- Zasoby społeczne: dostęp do kontaktów i sieci rodzinnych, o ile rodzina wspiera jego decyzje

Odpowiedzi protagonisty Senghora

2

Odpowiedź 1: Senghor decyduje się na podjęcie studiów we Francji, zgodnie z życzeniem rodziny. Wie, że jego życie w Maroku byłoby trudne bez wsparcia rodziny, natomiast we Francji będzie mógł skupić się na studiach, ponieważ rodzina zapewni mu utrzymanie. Senghor decyduje się podążać za swoją pasją i studiować rozwój społeczny, ponieważ zamierza wrócić do Senegalu i kształtować przyszłość Afryki Zachodniej. Wybór ten nie podoba się jego rodzinie, która chciała, aby został lekarzem lub prawnikiem, ale Senghor jest stanowczy!

Odpowiedź 2: Pozostaje w Maroku, aby kontynuować swoją edukację ze studentami z Afryki Zachodniej, którzy podzielają poglądy Senghora.

Odpowiedź 3:

+ Cechy indywidualne: młody, zdolny do przystosowania się, z jasno określonym celem zawodowym

+ Zasoby kulturowe: dobre oceny na studiach w Maroku i Francji

+/- Zasoby społeczne i finansowe: rodzina posiada zasoby, które ułatwiają migrację, np. dokumenty imigracyjne i środki na pokrycie kosztów utrzymania, pod warunkiem, że Senghor zastosuje się do życzeń rodziny

Odpowiedzi protagonisty Senghora

3

Odpowiedź 1: Senghor decyduje się pozostać we Francji po wygaśnięciu wizego studenckiego. Podejmuje tę decyzję z ciężkim sercem i wbrew większości swojej rodziny, która we Francji stroni od imigrantów bez dokumentów. Senghor czuje, że nie może wrócić do Senegalu: jeśli to zrobi, będzie mu znacznie trudniej znaleźć pracę we Francji. Co najważniejsze, Senghor jest przekonany, że organizacja pozarządowa spełni swoją obietnicę. Jego nieuregulowany status będzie tylko małą przeszkodą, kiedy jego "wymarzona praca" się urzeczywistni.

Odpowiedź 2: Senghor nie dąży do dalszej migracji ani do powrotu do Senegalu. Chce zostać i zapewnić sobie "wymarzoną pracę" we Francji, przynajmniej tymczasowo.

Odpowiedź 3:

+/- Cechy indywidualne: młody i zdolny, ale jego narodowość uniemożliwia mu pobyt we Francji

+ Zasoby kulturowe: dyplom i doświadczenie zawodowe w zakresie francuskiej organizacji pozarządowej.

+ Zasoby społeczne: własna sieć zawodowa

+/- Zasoby finansowe: wsparcie rodziny niepewne, biorąc pod uwagę decyzję o pozostaniu po wygaśnięciu wizego, wbrew opinii członków rodziny

Arkusz roboczy dla narratora

HISTORIA 3: FATIMATOU

	ETAP 1: Zobowiązania rodzinne i opcje zawodowe	1
<p>Fatimatou mieszka w Dakarze z wujkiem, który przyjął ją do swojego domu pięć lat wcześniej, po śmierci jej ojca. Fatimatou pochodzi z Touby, miasta położonego około 190 km na wschód od Dakaru. W Dakarze jest szczęśliwa: poznała wielu przyjaciół, a rodzina wujka troszczy się o nią i zachęca do nauki. Jej wujek wie, że Fatimatou jest błyskotliwą młodą kobietą, która powinna studiować na uniwersytecie. Fatimatou myśli o swojej przyszłości...</p> <p>Fatimatou chce być wyspecjalizowaną pielęgniarką. Chce pracować w Senegalu i "dla" Senegalu. Jej wujek będzie ją wspierał, gdy zostanie studentką Uniwersytetu Cheikh Anta Diop w Dakarze. Jednak jej kuzyn Amadou, który mieszka we Francji, zasugerował, żeby studiowała we Francji, gdzie edukacja w zakresie służby zdrowia jest lepsza. Fatimatou jest rozdarta. Nigdy nie mogłaby poprosić wujka o wsparcie dla jej edukacji we Francji; potrzebowałaby stypendium i pracy podczas studiów. Fatimatou obawia się również, że obrazi wujka za odrzucenie jego hojnej oferty finansowania jej studiów w Dakarze. Fatimatou uważa też, że studia w Dakarze mają swoje zalety: Może zdobyć dobry dyplom, rozwinąć sieć zawodową podczas studiów, być blisko rodziny i przyjaciół, mieć wsparcie finansowe i moralne rodziny.</p> <p>Wujek Fatimatou robi jej niespodziankę w postaci prezentu za dobre oceny: opłaca jej wakacje u rodziny we Francji. Fatimatou stara się o wizę turystyczną, którą otrzymuje. Spędza miesiąc we Francji, podróżując także do Belgii i Włoch, gdzie spotyka wielu senegalskich migrantów i poznaje ich doświadczenia w Europie. Odwiedza też kilka uniwersytetów i dowiaduje się o korzyściach płynących ze studiowania we Francji. Chociaż ma obawy związane z życiem we Francji - takie jak środowisko miejskie, pogoda i odległość od bliskich w Senegalu - jej aspiracje do studiowania tam wzrastają.</p> <p>Po powrocie do Dakaru Fatimatou musi dokonać trudnego wyboru.</p>		
Narrator pyta dziennikarzy		
<p>Pytanie 1: Co postanawia Fatimatou?</p> <ul style="list-style-type: none">A. Zarejestrować się na uniwersytecie w DakarzeB. Ubiegać się o stypendium na uniwersytecie we Francji i planować podjęcie pracy, aby się utrzymać <p>Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Fatimatou?</p> <p>Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Fatimatou? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.</p>		
	ETAP 2: Czas na zmianę planów?	2
<p>Fatimatou zostaje przyjęta na Uniwersytet de Lille. Kilka dni później otrzymuje informację, że nie przyznano jej stypendium. Fatimatou nie wie, co robić. Amadou sugeruje, że powinna jeszcze raz pojechać do Francji, na wizie turystycznej, i znaleźć pracę. Może zaoszczędzić pieniądze i ponownie ubiegać się o stypendium w kolejnym roku. Oznacza to, że będzie mieszkać i pracować „bez papierów” we Francji i może utknąć w tej sytuacji bez dokumentów na dłuższy czas. Fatimatou mogłaby też wrócić do pierwotnego planu i studiować w Dakarze. Wstydzi się prosić o wsparcie wujka, który może odmówić jej pomocy.</p>		

Fatimatou musi podjąć ważną decyzję: wyjechać do Francji, aby pracować i w przyszłym roku rozpocząć naukę na uniwersytecie w Lille, czy zostać na miejscu i rozpocząć studia w Dakarze?

Narrator pyta dziennikarzy

Pytanie 1: Jaka jest decyzja Fatimatou?

- A. Wyjechać do Francji na wizie turystycznej, pracować i ponownie ubiegać się o stypendium na Uniwersytecie w Lille w przyszłym roku
- B. Pozostać w Senegal i od razu rozpocząć studia na uniwersytecie w Dakarze

Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Fatimatou?

Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Fatimatou? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.

ETAP 3: Zostajesz czy jedziesz?

3

Podczas ostatniego roku studiów w Dakarze, jeden z wykładowców Fatimatou zachęca ją do odbycia kursu specjalizacyjnego w Belgii. Fatimatou nadal chce studiować w Europie, ale nie jest pewna tego kroku: Studia i budowanie własnej sieci zawodowej w Dakarze sprawiły jej wiele radości. Szkoda byłoby stracić te kontakty, w tym możliwości pracy, które się pojawiły i które mogłyby zapewnić jej dobre życie w Dakarze.

Z drugiej strony, jej ambicją zawodową jest bycie najlepszą pielęgniarką w swojej dziedzinie. W tym celu musi przebywać w środowisku z większymi zasobami. Nie zna jednak ani Belgii ani nikogo w tym kraju, co budzi jej niepokój. Wujek Fatimatou, który zawsze bardzo ją wspiera, zobowiązuje się pokryć koszty jej utrzymania w Belgii, pod warunkiem, że po ukończeniu specjalizacji w ciągu dwóch lat wróci do Dakaru.

Narrator pyta dziennikarzy

Pytanie 1: Co robi Fatimatou?

- A. Pozostanie w Dakarze
- B. Zrobi specjalizację w Belgii

Pytanie 2: Jakie są aspiracje migracyjne Fatimatou?

Pytanie 3: Czy możesz wymienić jedną cechę indywidualną i jeden zasób, które składają się na możliwości migracyjne Fatimaou? Czynniki, które pomagają w migracji mają znak „+”; czynniki, które utrudniają migrację mają znak „-”. Czynniki ze znakiem „+/-” mogą jednocześnie pomagać i utrudniać migrację.

Arkusz ćwiczeń dla protagonisty

HISTORIA 3: FATIMATOU

Odpowiedzi głównej bohaterki Fatimatou

1

Odpowiedź 1:

Fatimatou postanawia zapisać się na Uniwersytet w Lille we Francji i ubiegać się o stypendium. Uważa, że francuskie wykształcenie zwiększy jej szansę zatrudnienia w Senegal. Fatimatou ma trochę oszczędności, z których będzie mogła się utrzymać przez kilka miesięcy, ale będzie potrzebowała stypendium i pracy. Jej kuzyn Amadou będzie ją wspierał, dopóki nie stanie na własnych nogach.

Odpowiedź 2:

Podjęcie studiów pielęgniarskich we Francji. Zamierza tam studiować, a następnie wrócić, aby przyczynić się do rozwoju sektora zdrowia w Senegal.

Odpowiedź 3:

+/- Cechy indywidualne: młoda, dobre oceny, zobowiązania wobec wujka
+ Zasoby kulturowe: dobre oceny kwalifikują do podjęcia studiów w Senegal i Francji
+ Zasoby społeczne: kuzyn we Francji udziela informacji i nawiązuje kontakty
- Zasoby finansowe: ograniczone fundusze; potrzeba stypendium i pracy

Odpowiedzi głównej bohaterki Fatimatou

2

Odpowiedź 1:

Fatimatou porzuca pomysł studiowania we Francji. Zapisuje się na uniwersytet w Dakarze, gdzie może zacząć studiować od razu. Plan Amadou był bardzo kuszący, ale co jeśli utknie we Francji jako nielegalna imigrantka i nigdy nie zostanie pielęgniarką? Fatimatou jest przerażona taką ewentualnością. Zostanie pielęgniarką jest jej priorytetem. Na szczęście jej wujek nadal ją wspiera, ponieważ postanowiła zostać w Dakarze.

Odpowiedź 2:

Głównym celem Fatimatou jest zostanie pielęgniarką, a studiowanie we Francji ma drugorzędowe znaczenie. Fatimatou nie chce mieszkać we Francji bez pozwolenia na pobyt i pracę.

Odpowiedź 3:

- Cechy indywidualne: młoda, elastyczna, pragnąca aprobaty wujka i niechętna do podejmowania ryzyka (tj. bycia nieregularną migrantką)
+ Zasoby kulturowe: dobre oceny, które gwarantują jej przyjęcie na francuskie uniwersytety
+ Zasoby społeczne: kuzyn z siecią znajomości we Francji
- Zasoby finansowe: brak stypendium i ograniczone środki

Odpowiedź 1:

Fatimatou postanawia wyjechać do Belgii na kurs specjalizacyjny. Jest to jedyna w swoim rodzaju okazja, a Fatimatou dodatkowo ma wsparcie swojego wujka. Bohaterka otrzymuje pomoc od swojego wykładowcy i kolegów w przygotowaniu całej niezbędnej dokumentacji i tym razem otrzymuje stypendium, które pokrywa większość kosztów.

Odpowiedź 2:

Uzyskać specjalizację w Belgii, aby zostać pielęgniarką o prestiżowej specjalizacji. Fatimatou jest również nadal zaangażowana w rozwój sieci znajomości, którą rozwinęła w Dakarze i we wspieranie systemu opieki zdrowotnej w Senegalu.

Odpowiedź 3:

- + Cechy indywidualne: młoda, ambitna i zdeterminowana; oddana swojej ojczyźnie i rodzinie
- + Zasoby kulturowe: doskonałe oceny i kompetencje językowe
- + Środki finansowe: stypendium na czesne i koszty utrzymania
- Zasoby społeczne: brak rodziny lub przyjaciół w Belgii

Arkusz roboczy dla dziennikarza - Podróż migracyjna

WSZYSTKIE HISTORIE: MOUSSA, SENGHOR I FATIMATOU

Instrukcje

1. Narrator czyta grupie historię z etapu 1, a następnie odczytuje trzy pytania.
2. Dziennikarze odpowiadają na pytania na podstawie swojej wiedzy.
3. Narrator powtarza proces z etapami 2 i 3 aż do końca podróży.

Imię bohatera: Moussa/Senghor/ Fatimatou (podkreśl swoją postać)	
ETAP 1	
	Odpowiedz na pytania: P1:
	P2:
	P3:
ETAP 2	
	Odpowiedz na pytania: P1:
	P2:
	P3:

Odpowiedz na pytania:

P1:

P2:

P3:

Uwagi:

Arkusz roboczy dla kartografów - Szkic podróży migracyjnej

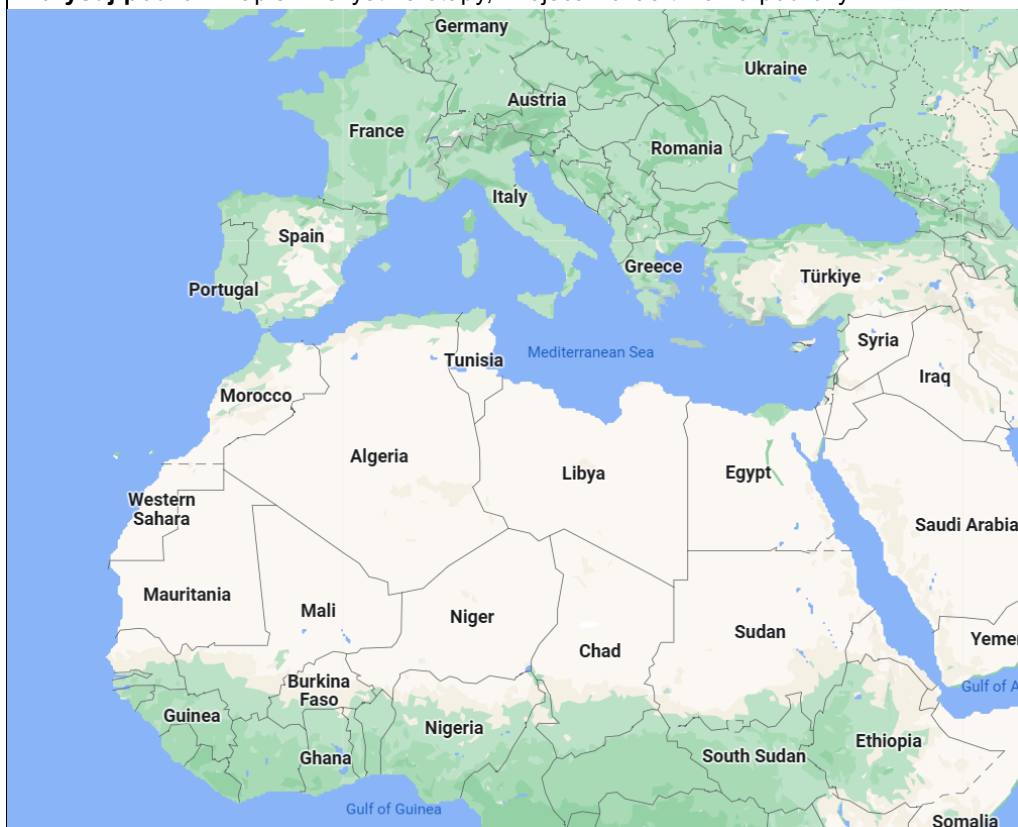
WSZYSTKIE HISTORIE: MOUSSA, SENGHOR I FATIMATOU

Instrukcje

1. Gdy Narrator czyta grupie historię etapu 1, Kartograf zaczyna rysować podróż na mapie, kierując się sugestiami zawartymi w poniższej tabeli.
2. Kartograf uzupełnia mapę w miarę czytania przez Narratora etapów 2 i 3, aż do końca podróży

Imię bohatera: Moussa/Senghor/ Fatimatou (podkreśl swoją postać)

Narysuj podróż: Zapisz wszystkie etapy, miejsca i czas trwania podróży

Dopasuj numery etapu do miejsc na mapie

Uwzględnij miejsca, w których rozpoczyna się podróż, miejsca oczekiwania/przebywania pomiędzy nimi oraz miejsce docelowe.

Czas spędzony przed opuszczeniem i podczas przejazdu z A do B

Źródło: Dane mapy: © 2022 Google

↘ Dalsze zasoby

Referencje

- Amrith, M. (2021). The linear imagination, stalled: changing temporal horizons in migrant journeys. *Global Networks*, 21(1), 127-145.
- Aslany, M., Carling, J., Mjelva, M. B., & Sommerfelt, T. (2021). *Systematic review of determinants of migration aspirations*. QuantMig Project Deliverable D2.2. University of Southampton. Southampton.
- Brigden, N., & Mainwaring, C. (2016). Matryoshka journeys: Im/mobility during migration. *Geopolitics*, 21(2), 407-434.
- Carling, J. (2014). The role of aspirations in migration. Determinants of International Migration, International Migration Institute, University of Oxford, Oxford, 2325.
- de Haas, H. (2021). A theory of migration: the aspirations-capabilities framework. *Comparative Migration Studies*, 9(1). <https://doi.org/10.1186/s40878-020-00210-4>.
- King, R., & Skeldon, R. (2010). 'Mind the Gap!' Integrating Approaches to Internal and International Migration. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(10), 1619-1646.
- Migali, S., & Scipioni, M. (2019). Who's about to leave? A global survey of aspirations and intentions to migrate. *International Migration*, 57(5), 181-200.
- Neubauer, J. (2022). *Seeking greener pastures in unknown land? Information, imaginaries and migration strategies of Nepali migrants in the novel Nepal-Malta corridor*. (International Development Studies, Master of Science Research Master), University of Amsterdam, Amsterdam.
- Schapendonk, J. (2012). Turbulent trajectories: African migrants on their way to the European Union. *Societies*, 2(2), 27-41.
- Sen, A. (1999). *Commodities and capabilities* (Third ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Van Hear, N. (2014). Reconsidering migration and class. *International Migration Review*, 48(s1), S100-S121.

Dane

- Interaktywny Atlas z danymi i wskaźnikami dotyczącymi migracji i tematów pokrewnych:
<https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration>
- Interaktywny zbiór danych o migracji i demografii:
<https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/data-hub/>

↘ Linki i materiały dodatkowe

W języku angielskim

KSIĄŻKI

Enrique's Journey: The Story of a Boy's Dangerous Odyssey to Reunited with His Mother by Sonia Nazario
Wciągająca książka o migracyjnych podróżach honduraskiej rodziny.

Homegoing autorstwa Yaa Gyasi

Ta książka fabularna opowiada o podróżach migracyjnych rodziny, które są podzielone między Afrykę i Amerykę. Każdy rozdział podąża za innym potomkiem głównej bohaterki Maame i odtwarza historię rodziny na przestrzeni kilkuset lat.

ZESTAWY NARZĘDZI EDUKACYJNYCH

Nauczanie o podróży Enrique w Obliczu Historii

Webinarium poświęcone nauczaniu książki "Podróż Enrique". Webinarium dostarcza nauczycielom wskazówek, jak rozpocząć w klasie dyskusję o podróżach migracyjnych.

<https://www.facinghistory.org/resource-library/teaching-enriques-journey>

Destination Europe przez European Migration Network

Destination Europe to interaktywna gra fabularna o migracji i integracji. Uczniowie dowiadują się, że podróże migracyjne to złożone procesy, w które zaangażowani są różni ludzie i różnorodne czynniki.

<https://destinationeurope.uni.lu>

PODCASTY

Tales from the Border przez DW

Podcast rozpoczyna się w Senegalu i przedstawia migracyjne podróże ludzi, którzy docierają do Europy, którzy zostali odesłani do Senegalu oraz tych, którzy wciąż marzą o opuszczeniu swojej ojczyzny.

<https://www.dw.com/en/tales-from-the-border-senegal-crossing-the-vast-atlantic-ocean/audio-59778760>

W innych językach

KSIAŻKI

ŻYCIE MARZENIAMI? Odyseja migrującego przedsiębiorcy przez Uniwersytet w Neuchâtel (Język: angielski, francuski, niemiecki)

Jest to ogólnodostępny komiks naukowy o podróży migracyjnej kolumbijskiego projektanta mody z siedzibą w Zurychu (Szwajcaria). Wizualna opowieść podnosi świadomość przeszkód na drodze przedsiębiorczości i rzuca wyzwanie uproszczonym historiom sukcesu.

<https://nccr-onthemove.ch/scientific-comic-living-the-dream-the-odyssey-of-a-migrant-entrepreneur/>

ZESTAWY NARZĘDZI EDUKACYJNYCH

Hoe overleef jij een oorlog? przez Humanity House (Język: Niemiecki)

Ten materiał edukacyjny przybliża podróże migracyjne związane z ucieczką przed wojną.

<https://humanityhouse.org/digiles-hoe-overleef-jij-een-oorlog/>

DOKUMENTY I FILMY

Yoole, The Sacrifice przez Moussa Sene Absa (Język: angielski, francuski, wolof)

Dokument opowiada historię młodych senegalskich mężczyzn, którzy opuszczają Senegal w poszukiwaniu lepszego życia w Hiszpanii.

PODCASTY

Collecting Voices przez Calypso3621 (Język: francuski, angielski, dialekt południowego Kamerunu)

Kompozycja krajobrazu dźwiękowego Tangeru (Maroko) ukształtowanego przez doświadczenia Jennifer Alexander i Belinga Engoung Mariane Santana. Kobiety, które pochodzą odpowiednio z Nigerii i Kamerunu, są w Tangerze podczas tranzytu i dzielą się swoimi marzeniami o przekroczeniu Morza Śródziemnego, aby udać się do Europy.

<https://www.mixcloud.com/calypso3621/collecting-voices/>

INTERAKTYWNE STRONY INTERNETOWE

I am Mosul przez BNNVARA (Język: niderlandzki)

To interaktywna symulacja ucieczki przed wojną w Holandii.

<https://iamosul.nl>

Team Gaza by BNNVARA (Język: angielski, niderlandzki, arabski)

Interaktywny film dokumentalny podążający śladami drużyny piłkarskiej w Gazie.

<https://www.teamgaza.nl/en/>